

KÚRIA

Bhar.I.1348/2013/6.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év február hó 18. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés büntette és más bűncselekmények miatt **I. rendű terhelt** és társai ellen indult büntetőügyben a másodfellebbezéseket elbírálva a Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.48/2013/20. számú ítéletét **II. rendű vádlottra** vonatkozóan megváltoztatja,

a vele szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát 14 (tizennégy) évre enyhíti.

Egyebekben a másodfokú ítéletet II. rendű vádlottra vonatkozó részében helybenhagyja.

A vádlottra kiszabott szabadságvesztésbe az általa a másodfokú határozat kihirdetése óta előzetes fogva tartásban töltött időt is beszámítja.

A II. rendű vádlottat kötelezi a harmadfokú eljárásban felmerült 8880 (nyolcezer-nyolcszáznyolcvan) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s:

A Budapest Környéki Törvényszék a 2012. május 7. napján kelt 20.B.131/2010/114. számú ítéletében **II. rendű vádlottat** bűnösnek mondta ki az 1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) és b) pontja szerint minősülő, felbujtóként elkövetett emberölés büntetében, valamint az 1978. évi IV. törvény 330. §-a szerinti hitelsértés vétségében. Ezért halmazati büntetésül tizenhárom évi fegyházbüntetésre és tíz évi közügyektől eltiltásra ítélte; rendelkezett az általa előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, a bűnjelekről, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

Az első fokú ítélet ellen az ügyész **II. rendű vádlott** terhére a büntetés súlyosításáért, a vádlott és védője a minősítés megváltoztatása és a büntetés enyhítése érdekében fellebbezést jelentettek be.

A bejelentett fellebbezésekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla a 2013. június 24. napján kelt 2.Bf.48/2013/20. számú ítéletével az első fokú határozatot felülbírált, és azt megváltoztatva II. rendű vádlott élet elleni cselekményét az 1978. évi IV. törvény 166. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő, felbujtóként elkövetett emberölés büntettének minősítette és a vádlottat az ellene az 1978. évi IV. törvény 330. §-a szerinti hitelsértés vétségének vádja alól felmentve a halmazati büntetésre utalást mellőzte, a vele szemben kiszabott szabadságvesztést tizenöt évi fegyházbüntetésre súlyosította; emellett helyesbítette a bűnjelekre és a bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezéseket. Egyebekben azonban e vádlottra nézve az első fokú határozatot helybenhagyta, az annak kihirdetésétől előzetes fogva tartásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámította, és rendelkezett a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség viseléséről.

A másodfokú bíróság ítélete ellen II. rendű vádlott - a tényállást is támadva - a terhére megállapított bűncselekmény minősítésének megváltoztatása és a büntetés enyhítése, védője a büntetés enyhítése érdekében fellebbezéssel élt. Az ügyész az ítéletet tudomásul vette.

A Legfőbb Ügyészség a fellebbezéseket alaptalannak találva a másodfokú határozat helybenhagyására tett indítványt (Bf.1334/2012.).

A harmadfokú nyilvános ülésen a vádlott és védője a fellebbezését egyaránt fenntartotta.

A Legfőbb Ügyészség képviselője indítványát részben módosította, mivel álláspontja szerint a jelenleg hatályos Btk., a 2012. évi C. törvény rendelkezései a feltételes szabadság kedvezménye kapcsán megítélése szerint a vádlottra nézve kedvezőbb elbírálást eredményeznek; ezért a Btk. 2. §-ára figyelemmel arra tett indítványt, hogy a Kúria minősítse a vádlott cselekményét a Btk. 160. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő, felbujtóként, nyereségvágyból elkövetett emberölés büntettének, állapítsa meg, hogy a vádlott a Btk. 38. § (2) bekezdés a) pontjának megfelelően büntetése legalább kétharmadának letöltése után bocsátható feltételes szabadságra, míg egyebekben a másodfokú határozatot hagyja helyben.

A Kúria, mint harmadfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott

másodfokú ítéletet a Be. 387. § (1) bekezdésére figyelemmel az azt megelőző első és másodfokú bírósági eljárással együtt felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy a másodfokú bíróság maradéktalanul betartotta az eljárási törvény rendelkezéseit, ahogy zömmel az elsőfokú bíróság is. Emellett az utóbbi által elkövetett eljárási szabálysértések - amelyekre határozatában az ítélőtábla részletesen kitér - nem tartoztak a Be. 373. §-a szerinti, feltétlen hatályon kívül helyezést eredményezőek közé, és nem voltak lényeges hatással az eljárás lefolytatására, illetve a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére, illetve a joghátrány alkalmazására.

A másodfokon eljárt ítélőtábla a törvényszék által megállapított tényállást kiegészítette, illetve helyesbítette, egyebekben azonban megalapozottnak találta, és ítélkezésében irányadónak tekintette.

Azt a Kúria is csupán annyiban egészíti ki, illetve helyesbíti a Be. 388. § (2) bekezdésére figyelemmel az iratok alapján, hogy a sértett halálának közvetlen oka a kiterjedt, többszörös koponya- és koponyaalapi töréshez társuló agyzúzódás, agyroncsolódás volt (amelyek önmagukban is közvetlen életveszélyes állapotot eredményeztek), a sérülések bekövetkezésében a sértett betegsége, alkati sajátossága nem játszott szerepet; a halálos eredmény bekövetkezését a sértett májának károsodása sem befolyásolta (**Szakértő1** és **Szakértő2** igazságügyi orvosszakértők szakvéleménye, első fokú ítélet 44. oldala és 45. oldal első bekezdése).

Ezzel a kiegészítéssel a megállapított tényállás immár összhangban áll az iratok tartalmával, téves ténybeli következtetést sem tartalmaz, azt az elsőfokú bíróság a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg, ekként megalapozott.

Így e tényállás a Be. 388. § (1) bekezdésére figyelemmel a harmadfokú eljárásban is irányadó.

A fellebbezéseket ezért a Kúria az irányadó tényállás alapján bírálta el; a felülbírálat azonban nem terjedt ki - a vádlott terhére szóló fellebbezés hiányában - a másodfokú határozat felmentő rendelkezésére.

A vádlottnak a tényállást támadó, az emberölésre vonatkozóan az eshetőleges szándék fennállását vitató fellebbezését a Kúria nem találta megalapozottnak.

Az irányadó tényállás szerint II. rendű vádlott akkor, amikor a III. rendű terhelt jelenlétében **Tanul-t** a sértett bántalmazásában történő közreműködésre próbálta rávenni, kijelentette, hogy a sértettet valaki hátulról fejbe fogja csapni, míg III. rendű vádlott azt mondta, sőgora lesz az ,aki „fejbe fogja baszni" a

sértettet. II. rendű vádlott azt is hozzátette, hogy az sem baj, ha a sértett meghal (első fokú ítélet 9. oldal negyedik bekezdés).

A tényállás szerint ezen túl 2009. május 23-án III. rendű vádlott és **Tanú1** jelenlétében I. rendű vádlott közölte, hogy ő csak úgy tudja megütni a sértettet, hogy az meg is haljon. Ezen a megbeszélésen **Tanú1** a II. rendű vádlott kérésére vett részt, aki **Tanú1-t** hazaérkezése után telefonon meg is kérdezte, hogy volt-e III. rendű vádlottnál (első fokú ítélet 9. oldal ötödik és hatodik bekezdés).

II. rendű vádlott - ahogy arra a másodfokú bíróság is utalt - az elhangzott kijelentés ellenére sem vonta vissza a megbízatást (másodfokú határozat 9. oldal utolsó előtti bekezdés, 10. oldal harmadik bekezdés).

II. rendű vádlottnak a sértett - esetleges - megölésére vonatkozóan fennálló szándékát nem csupán **Tanú1**, hanem **Tanú2** és **Tanú3** is megerősítette tanúvallomásában.

Az eljáró bíróságok ezeknek a tanúknak a szavahihetőségét körültekintően vizsgálták, és aggálytalannak találták; erre is alapozva állapították meg azokat a tényeket, amelyekből a vádlottnak az élet elleni cselekménnyel összefüggő tudattartalmára, azaz az eshetőleges szándék fennállására következtettek; ez a ténybeli következtetés az alapjukat képező tényekkel zárt logikai láncot alkot.

A tényállás alapján az sem kétséges, hogy a sértett megölésére I. rendű terheltet - neki pénzt ígérve - II. rendű vádlott bírta rá a III. rendű terhelttel együtt; az I. rendű terhelt az ígért haszon reményében vállalta a megbízást.

Annak, hogy a ténylegesen ki is fizetett összeg csekély - mindössze 10.000 forint - volt, a nyereségvágy megállapíthatósága tekintetében nincs jelentősége.

A felbujtás és az a bűncselekmény, amelyre azzal a felbujtó a tettest rábírja, az 1978. évi IV. törvény 21. § (1) bekezdésének megfelelően kizárólag szándékos lehet. A felbujtó szándékossága azt jelenti, hogy tudatában van annak: a tettest milyen jellegű bűncselekményre bírja rá, és rábírása hatására a tettes a cselekményt el is fogja követni. Az irányadó bírói gyakorlat

szerint akkor, ha a felbujtó és az elkövető tudata - mint jelen esetben is - egyaránt átfogja a sértett élete elleni szándékos támadás lehetőségét, és a felbujtó ennek tudatában az elkövetés terjedelmét nem korlátozza, hanem az elkövetőnek "szabad kezet ad", a felbujtó is a megvalósított élet elleni bűncselekményért tartozik büntetőjogi felelősséggel (BH. 2012/111.,2006/179).

II. rendű vádlott a részbeni felbujtói magatartást is kifejtő III. rendű vádlottat is felbujtotta; ezért mint a felbujtó felbujtójának is fennáll a felelőssége.

A fentiekre és a bűncselekmény és a sértett halálának bekövetkezése közötti okozati összefüggésre tekintettel törvényesen minősítették az eljáró bíróságok I. rendű terhelt ölési cselekményét nyereségvágyból elkövetett emberölés büntettének, amelynek részese - felbujtója - volt II. rendű vádlott; az ítélet tábla ennek kapcsán kifejtett - a következetes ítélkezési gyakorlatra és a Legfelsőbb Bíróság 15. számú irányelvére utaló - álláspontja mindenben helytálló.

Így a minősítést támadó fellebbezés sem megalapozott.

Osztotta a Kúria az ítélet táblának az előre kiterveltség mellőzésére vonatkozó indokait is.

Az eljáró bíróságok II. rendű vádlottal szemben a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket maradéktalanul feltárták.

A büntetés mértékének meghatározásánál az egyéb körülmények mellett indokoltan vették a terhére jelentős súllyal figyelembe azt, hogy a bűncselekmény elkövetésére kizárólag e terhelt érdekeit szolgálóan került sor.

Azonban a másodfokú bíróság arra is tekintettel, hogy a terhelttel szemben részben felmentő ítéletet hozott, az indokoltnál nagyobb mértékben súlyosította az elsőfokú bíróság által kiszabott szabadságvesztés mértékét az 1978. évi IV. törvény 166. § (2) bekezdése alapján kiszabható - határozott tartamú - szabadságvesztés felső határának megfelelő tartamúra; az a terhelt-társakkal szemben kiszabott büntetésekre tekintettel is aránytalanul súlyos.

Ezért a büntetés enyhítésére irányuló fellebbezéseket részben megalapozottnak találva a Kúria a büntetés enyhítését tartotta indokoltnak.

Vizsgálta ugyanakkor a Kúria azt is, hogy a jelenleg, azaz az elbíráláskor hatályos Btk. - a 2012. évi C. törvény - nem eredményezne-e a terheltre nézve kedvezőbb elbírálást.

A nyereségvágyból elkövetett emberölés büntette az elkövetéskor hatályos, azaz az 1978. évi IV. törvény 166. § (2) bekezdése szerint életfogytig tartó, vagy tíz évtől tizenöt évig terjedő szabadságvesztéssel, míg a jelenleg hatályos Btk. 160. § (2) bekezdése szerint életfogytig tartó, vagy tíz évtől húsz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Emellett a Btk. 80. § (2) bekezdése szerint a határozott ideig tartó szabadságvesztés kiszabásánál a büntetési tétel középértéke az irányadó, ami pedig tizenöt évi szabadságvesztés.

Miután erre tekintettel a jelenleg hatályos törvény szerint a terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés enyhítésére nem kerülhetne sor, az enyhítést azonban a Kúria indokoltnak találta, összehatásában a jelenleg hatályos törvény alkalmazása a feltételes szabadságra bocsátás kedvezőbb szabályozása mellett sem eredményezne a terheltre nézve enyhébb elbírálást.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a megtámadott határozatot a Be. 398. § (2) bekezdésére figyelemmel a II. r. terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés tartamát érintően megváltoztatta, azt tizennégy évre enyhítve.

A másodfokú ítélet további rendelkezései törvényesnek bizonyultak, ezért azokat a Kúria helybenhagyta.

Az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámítása az 1978. évi IV. törvény 99. § (1) és (2) bekezdésén, a védői díj megfizetésére kötelezés a Be. 385. §-ára és a 381. § (1) bekezdésére figyelemmel a 338. § (1) bekezdésén alapul.

A harmadfokú határozat ellen a Be. 3. § (4) bekezdésére figyelemmel a fellebbezés, míg a 416. § (4) bekezdés a) pontjának megfelelően a 416. § (1) bekezdés a) és b) pontján alapuló felülvizsgálat

egyaránt kizárt.

Budapest, 2014. február 18.

*Dr. Mészár Róza s.k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Péter s.k. előadó
bíró, Dr. Vaskuti András bíró*

*A Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.48/2013/20. számú ítélete II. rendű
vádlottra vonatkozó részében a Kúria Bhar.I.1348/2013/6. számú
ítéletében írt változtatással 2014. év február hó 18. napjával
kezdődő hatállyal jogerős és végrehajtható.*

Budapest, 2014. február 18.

*Dr. Mészár Róza s.k.
a tanács elnöke*

A kiadmány hitelélül:

*TLné
bíróági tisztviselő*